

ทัศนคติของนักศึกษาแพทยไทยที่มีต่อการแก้ไขกฎหมายท่าแห่ง

นางสาวมณฑาทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมนิยมบัณฑิต

แผนกวิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

002283

216865581

ATTITUDES OF THE THAI MEDICAL STUDENTS TOWARD THE MODIFICATION OF ABORTION LAW

Miss Monta Pongsema

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts (Demography)

Department of Social Studies

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Limma Limma

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการทรวจวิทยานิพนธ์

MitsN

ประธานกรรมการ

สุทธกมลรัตน์

กรรมการ

สมชาย

กรรมการ

สมชาย

กรรมการ

อาจารย์ชูควบคุมการวิจัย อาจารย์พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทศนคติของนักศึกษาแพทย์ไทยที่มีต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง

ชื่อ นางสาวฉันทา พึ่งเสมา แผนกวิชาสังคม

ปีการศึกษา 2517

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้ศึกษามุ่งที่จะหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทศนคติของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อการทำแท้ง และกฎหมายทำแท้ง ตลอดจนทศนคติต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง ซึ่งมีขอบเขตศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการขยายขอบเขตการทำแท้ง โดยถูกต้องตามกฎหมายโดยเหตุผลทางการแพทย์ เศรษฐกิจ สังคม มนุษยธรรม และการคุ้มครองชาติพันธุ์

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาแพทย์ปีที่สาม และปีที่สี่จากคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และนักศึกษาแพทย์ปีที่ห้าและปีที่หกจากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้ตอบ ผลการศึกษาพบว่า

ในเรื่องทศนคติต่อการทำแท้ง ทศนคติในด้านศีลธรรมและหลักจรรยาแพทย์มีลักษณะที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ นักศึกษามีได้ยึดมั่นในหลักศีลธรรมหรือจรรยาแพทย์อย่างเดียว การทำแท้งผิดหลักศีลธรรมหรือจรรยาแพทย์หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงปัญหาและเหตุผลของการทำแท้งประกอบด้วย และการที่นักศึกษาเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ตัดสินใจทำแท้งให้ผู้อื่นถ้ามีความีเหตุผลในการกระทำที่สมควรก็ไม่เห็นว่าจะเป็นความผิด และคิดว่าเป็นการกระทำที่ดีที่สุดแล้ว อย่างไรก็ตาม การทำแท้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของแพทย์ แม้ว่าจะกระทำเพื่อช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์โดยมิได้หวังสินจ้างรางวัลก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว สำหรับความรู้สึกต่อสตรีที่ไปทำแท้งมา ถ้ามีเหตุผลในการกระทำที่สมควรแล้ว นักศึกษาก็ไม่มีความรังเกียจสตรีเหล่านี้ และเห็นด้วยกับการทำแท้งว่าเป็นไปตามหลักการแพทย์ ซึ่งถือว่าการทำแท้งเป็นการรักษาโรคชนิดหนึ่ง

เหตุผลที่นักศึกษาเห็นด้วยกับการทำแท้งนั้นคือ เหตุผลด้านการแพทย์ คือ กรณีที่การตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของมารดา หรือการตั้งครรภ์ในสตรีที่เป็นโรคจิต เหตุผลด้านเศรษฐกิจ คือ กรณีที่ฐานะยากจนมากเคยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแล้วไม่ได้ผล เหตุผลด้านมนุษยธรรม คือ การตั้งครรภ์จากการถูกข่มขืน หรือการตั้งครรภ์กับบุคคลที่สืบสายโลหิตโดยตรง เหตุผลด้านการคุ้มครองชาติพันธุ์ คือ การตั้งครรภ์ในสตรีปัญญาอ่อน หรือ กรณีที่เด็กคลอดออกมามีโอกาสจะพิการ และเหตุผลด้านประชากร คือ การใช้วิธีทำแท้งเป็นมาตรการสนับสนุนการวางแผนครอบครัว สำหรับเหตุผลด้านสังคม คือ การตั้งครรภ์ที่ขัดขวางโอกาสในการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ หรือ การตั้งครรภ์ที่ฝ่ายชายไม่ยอมรับ หรือกรณีที่ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับการทำแท้ง

ทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทำแท้งของไทย นักศึกษาร้อยละ 46.9 เห็นว่ากฎหมายทำแท้งไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และให้เหตุผลที่แตกต่างกันไปซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความเห็นต่อกฎหมายทำแท้งของไทยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งเห็นว่าเป็นกฎหมายที่เข้มงวดการทำแท้ง และอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าเป็นกฎหมายที่อนุญาตให้ทำแท้งได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งเห็นได้จากการที่นักศึกษามีความเห็นว่าเป็นกฎหมายเป็นอุปสรรคและไม่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจทำแท้งให้ผู้อื่น มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะคิดว่าเป็นกฎหมายเข้มงวดการทำแท้ง

ในเรื่องทัศนคติต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้งนั้น มีนักศึกษาร้อยละ 85.1 เห็นสมควรให้มีการขยายขอบเขตของการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมายออกไปอีก แต่ยังไม่เห็นด้วยกับกฎหมายทำแท้งโดยเสรี คือ ให้ครอบคลุมถึงเหตุผลด้านการแพทย์ เศรษฐกิจ มนุษยธรรม และการคุ้มครองชาติพันธุ์ ส่วนเหตุผลทางสังคมนั้นยังไม่เห็นด้วย และจากการจัดลำดับความต้องการให้มีการทำแท้ง โดยถูกต้องตามกฎหมายตามเหตุผลต่างๆ พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ เหตุผลเนื่องจากการตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อชีวิตมารดา รองลงมาคือ การตั้งครรภ์จากการถูกข่มขืน กรณีที่ตรวจพบว่าเด็กในครรภ์คลอดออกมามีโอกาสจะพิการ การตั้งครรภ์ในสตรีปัญญาอ่อน การตั้งครรภ์ในสตรีที่เป็นโรคจิต การตั้งครรภ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การตั้งครรภ์กับบุคคลที่สืบสายโลหิตโดยตรง และกรณีที่ฐานะยากจนมากเคยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแล้วไม่ได้ผล ทัศนคติต่อการทำแท้งและการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง

มีความสัมพันธ์กันกันในระดับสูง กล่าวคือ นักศึกษาที่เห็นด้วยกับการทำแท้งจะเห็นด้วยกับการแก้ไข
กฎหมายทำแท้ง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของกฎหมายทำแท้งโดยเสรีนั้น ผลปรากฏว่า นักศึกษาร้อยละ 93.1
เห็นว่ากฎหมายทำแท้งโดยเสรีจะช่วยลดอันตรายจากการทำแท้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ร้อยละ 75.2
เห็นว่าจะช่วยลดอัตราการเกิดของประชากรด้วย ในขณะที่เดียวกัน ร้อยละ 77.5 เห็นว่ากฎหมายทำแท้ง
โดยเสรีจะทำให้มีอิสระทางเพศสัมพันธ์มากขึ้นด้วย และนักศึกษาเห็นว่าบุคคลที่สมควรที่สุดที่จะเป็นผู้
ทำแท้งได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย คือ แพทย์

โดยสรุปแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการทำแท้ง และเห็นสมควรให้มีการขยายขอบเขต
ของการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมายออกไป โดยให้ครอบคลุมถึงเหตุผลด้านการแพทย์ เศรษฐกิจ
มนุษยธรรม และการคุ้มครองชาติพันธุ์ ส่วนเหตุผลด้านสังคมนั้น ยังไม่เห็นด้วย ผู้ศึกษาจึงได้
มีข้อเสนอแนะให้มีการขยายขอบเขตของกฎหมายทำแท้งให้กว้างขวางและรัดกุมยิ่งขึ้น และควรใช้
วิธีทำแท้งสมัยสั้นโครงการวางแผนครอบครัว และควรจะได้มีการศึกษาเรื่องนี้ให้กว้างขวางขึ้น
เพื่อทราบถึงแนวโน้มของสังคมไทยที่มีต่อการทำแท้งโดยเสรีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

an aversion for the woman who has an abortion if she had appropriate reasons and the students believed that abortion is the one method of treatment the disease. The reasons for abortion that the majority of the students approve of are :- the medical indications : if the pregnancy would entail serious danger to the life or health of the pregnant women or the pregnant women is psychopath, the economic indication : if the family is very poor and unsuccessful with contraceptive methods, the humanitarian indications : if the woman has become pregnant as a result of rape or incestuous sexual intercourse, the eugenic protection indications : if the pregnant woman is mentally retarded or if the expected child might have a grave malformation, and the demographic indication : the use of abortion to support the family planning program. The social indications that a majority of students do not approve of are : the pregnancy is an obstacle to her education or her job, her partner is not responsible, and the case of a broken family.

Attitudes toward the Thai abortion law. 46.9 % of students think that the abortion law is not appropriate for this time. The different reasons for their opinions indicated that they have two opinions regarding the law. It is either too restrictive or too liberal, but most of them tend to be too restrictive.

Concerning the modification of the law. It was found that 85.1 % of the students approve of extending the grounds for a legal abortion, covering : medical, economic, humanitarian, and eugenic protection indications . Social indications should not be included. The most desirable indications for a legal abortion in order to

9

preference were : if pregnancy would entail serious danger of life, pregnancy as a result of rape, the expected child might have a grave malformation, the pregnant woman is mentally retarded, the psychopath pregnant woman, pregnancy involved serious risk to health, pregnancy resulting from incestuous sexual intercourse, and the woman found contraceptive methods unsuccessful. There was close positive correlation between attitude toward induced abortion and attitude toward the modification of the abortion law such a way that the students who approve of abortion were likely to approve modification of the law.

It was found in this study that , 93.1 % of the students agree that with the morbidity rate of illegal abortion will decline as result of liberalization of the abortion law, 75.2 % think that the birth rate will decline, and 77.5 % believe that a liberal law will increase free sex. The great majority of students think that the most appropriate abortionist is the physician.

In conclusion, this study shows that the majority of students approve of abortion and wanted to add the new grounds for legalized abortion, covering : medical, economic, humanitarian, and eugenic protection indications, but not approving of social indications . The author would like to suggest the modification and appropriateness of the Thai abortion law by increasing the grounds for legal abortion . This expansion of the abortion law would most likely support the family planning program. In addition, the author would also like to suggest that other groups be studied for trends of their opinions towards a liberal abortion.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ก็ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายท่าน ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของบรรดาท่านทั้งหลายที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณสำหรับความกรุณาอย่างสูงของอาจารย์ พิเชิต พิทักษ์เทพสมบัติ แห่งสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อให้คำแนะนำชี้แจงถึงปัญหาต่างๆตลอดเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ประเสริฐ แยมกมลผ่อง หัวหน้าแผนกวิชาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุพร เกิกสว่าง หัวหน้าหน่วยวิจัยการวางแผนครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และ อาจารย์คำรง ธรรมารักษ์ แห่งคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ และขอขอบพระคุณต่อ ศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก นายแพทย์ถวัลย์ อาศนะเสน หัวหน้าแผนกนิติเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำเป็นอย่างดีสำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณบรรดาท่านที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาทิ ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัสวัฒน์ อิศรางกูร ณ.อยุธยา อาจารย์ศิริพร บุญประเสริฐ คุณกนกทิพย์ ชูทิม นายแพทย์ไพศาล จันทรพิทักษ์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ตลอดจนหัวหน้านักศึกษาแพทย์และบรรดานักศึกษาแพทย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอคุณ อาจารย์ไพฑูรย์ นพรัตน์ คุณเอื้องดู ศิริเจียมรัตน์ และเจ้าหน้าที่หน่วยวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ได้ให้ความสะดวก ตลอดจนคำแนะนำในการใช้เครื่องมือช่วยวิเคราะห์ข้อมูล และเครื่องมือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณรัชนี อยู่ศิริ และ คุณประทีป ภาคจิติก์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙
 บทที่	
1. บทนำ	1
2. ระเบียบวิธีการวิจัย	21
3. ทรรศนะเกี่ยวกับการทำแท้ง	37
4. ทรรศนะเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง	60
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	95
ประวัติการศึกษา	104

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1.	อัตราส่วนร้อยละของลักษณะโดยทั่วไปของนักศึกษา	26
2.	อัตราส่วนร้อยละของระยะเวลาศึกษาและฝึกปฏิบัติงานในแผนกสูติรีเวชฯ ของนักศึกษา	27
3.	อัตราส่วนร้อยละของวิธีทำแท้งที่นักศึกษาทราบ	30
4.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนวิธีทำแท้งที่นักศึกษาทราบ	30
5.	อัตราส่วนร้อยละของความรู้เกี่ยวกับอายุครรภ์ที่ทำแท้งแล้วปลอดภัยมากที่สุด ...	31
6.	อัตราส่วนร้อยละของอาการแทรกซ้อนที่เกิดจากการทำแท้งที่นักศึกษาทราบ ...	33
7.	อัตราส่วนร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทำแท้งของนักศึกษา จำแนก ตามชั้นเรียน	34
8.	อัตราส่วนร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับประเทศที่มีกฎหมายทำแท้งโดยเสรี ...	35
9.	อัตราส่วนร้อยละของประสมการณ์ในการทำแท้งให้ผู้อื่นของนักศึกษา	36
10.	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งในค่านิยมธรรมจรรยา	39
11.	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งในค่านิยมจรรยาแพทย์	42
12.	อัตราส่วนร้อยละของความรู้สึกลึกที่มีต่อแพทย์ผู้ทำแท้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ...	43
13.	อัตราส่วนร้อยละของความรู้สึกลึกเมื่อจะต้องทำแท้งให้ผู้อื่นของนักศึกษา	44
14.	อัตราส่วนร้อยละของความรู้สึกลึกที่มีต่อสตรีที่ไปทำแท้งมา	44
15.	อัตราส่วนร้อยละของเหตุผลการรังเกียจหรือไม่รังเกียจสตรีที่ไปทำแท้งมา ...	46
16.	อัตราส่วนร้อยละของความรู้สึกลึกที่มีต่อสตรีที่ทำแท้งจำแนกตามเพศของนักศึกษา ...	47
17.	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติต่อการทำแท้งในค่านิยมการแพทย์	48
18.	อัตราส่วนร้อยละของทัศนคติที่มีต่อการทำแท้งตามเหตุผลต่างๆ	53

ตารางที่	หน้า
19. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติที่เห็นด้วยกับการทำแท้งตามเหตุผลต่างๆ จำแนกตามชั้นเรียน 55	55
20. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติที่เห็นด้วยกับการทำแท้งตามเหตุผลต่างๆ จำแนกตามเพศ 57	57
21. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติต่อการทำแท้งโดยเหตุผลด้านประชากร จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับประเทศที่มีกฎหมายทำแท้งโดยเสรี 59	59
22. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติต่อการทำแท้งโดยเหตุผลด้านประชากร จำแนกตามระดับการคาดประมาณผลของกฎหมายทำแท้งโดยเสรี 59	59
23. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติที่มีต่อกฎหมายทำแท้งของไทยของนักศึกษา 65	65
24. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติที่มีต่อกฎหมายทำแท้งของไทยจำแนกตาม ระดับความรู้ด้านกฎหมาย 66	66
25. อัครา ส่วนร่อยของความรู้สึกร่วมเกี่ยวกับอุปสรรคทางกฎหมายในการตัดสินใจ ทำแท้งให้ผู้อื่น 67	67
26. อัครา ส่วนร่อยของความรู้สึกร่วมเกี่ยวกับอุปสรรคทางกฎหมายในการตัดสินใจ ทำแท้งให้ผู้อื่นจำแนกตามระดับความรู้ด้านกฎหมาย 69	69
27. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติที่เห็นด้วยกับการทำแท้งโดยถูกต้องตามกฎหมาย จำแนกตามเหตุผลต่างๆ 71	71
28. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติต่อการทำแท้ง 73	73
29. อัครา ส่วนร่อยของทัศนคติต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง 74	74
30. อัครา ส่วนร่อยของความคิดเห็นต่อผลของกฎหมายทำแท้งโดยเสรี 75	75
31. อัครา ส่วนร่อยของบุคคลที่สมควรจะเป็นผู้ทำให้แท้งได้โดยถูกต้อง ตามกฎหมายมากที่สุด... .. 81	81